

1. Κιονόκρανο με παράσταση των ποταμών του Παραδείσου

Περιγραφή: Σύνθετο ιωνικό κιονόκρανο, διακοσμημένο στην κύρια όψη του επιθήματος με ανάγλυφη παράσταση σταυρού που πλαισιώνεται από τους τέσσερις ποταμούς του Παραδείσου και δύο υδρόβια πτηνά.

Διαστάσεις: 0,30 X 0,61 X 0,86 μ.

Χρονολόγηση: 6ος αι. μ.Χ.

Αριθμός ευρετηρίου: ΦΘ Λ 19

Προέλευση: Βρέθηκε στην ανασκαφή της παλαιοχριστιανικής βασιλικής στη θέση «Παλαιοκκλησιές» του Θαυμακού Φθιώτιδας.

Συνοδευτικό κείμενο: Πρόκειται για μία συμβολική σκηνή παραδεισιακής μακαριότητας, που δείχνει τη σημασία του νερού ως στοιχείου κάθαρσης και εξαγνισμού. Στα νερά των τεσσάρων ποταμών του Παραδείσου, που ποτίζουν την κτίση, καταφεύγουν για να ξεδιψάσουν και να εξαγνιστούν οι ψυχές των ανθρώπων, οι οποίες εικονίζονται με τη μορφή των δύο πτηνών. Το υδάτινο στοιχείο με τη ζωογόνο δύναμη, που αντιπροσωπεύουν οι παλαιοδιαθηκικοί τέσσερις ποταμοί του Παραδείσου, ο Γεών ή Γιών, ο Φισών, ο Τίγρης και ο Ευφράτης (Γένεση 2: 10-14), αποτελεί κατεξοχήν παραδεισιακό σύμβολο κατά την παλαιοχριστιανική περίοδο. Απεικονίσεις τους εντοπίζονται σε εντοίχια ψηφιδωτά παλαιοχριστιανικών μνημείων (Όσιος Δαυίδ Θεσσαλονίκης, βασιλικές Ρώμης), όπου συνοδεύουν παραστάσεις αποκαλυπτικών οραμάτων και θεοφάνειας.

2. Βάση περιρραντηρίου

Περιγραφή: Μαρμάρινη βάση περιρραντηρίου μορφής ραβδωτού κίονα, με πλατύτερες από τον κορμό την άνω και την κάτω απόληξη.

Διαστάσεις: 0,56 μ. (ύψος).

Χρονολόγηση: 5ος-6ος αι.

Αριθμός ευρετηρίου: ΦΘ Λ 17

Προέλευση: Βρέθηκε στην ανασκαφή της παλαιοχριστιανικής βασιλικής στη θέση “Αγία Δύναμη” της Πελασγίας Φθιώτιδας.

Συνοδευτικό κείμενο: Κατά την παλαιοχριστιανική περίοδο οι πιστοί βουτούσαν τα χέρια τους σε αγιασμένο νερό και ραίνονταν με αυτό πριν από την είσοδό τους στην εκκλησία. Το νερό αυτό βρισκόταν σε κρήνες ή λίθινες λεκάνες με πόδιο, που ήταν τοποθετημένες στο αίθριο ή στον προαύλιο χώρο κοντά σε μία από τις εισόδους του ναού και συχνά ακολουθούσαν το σχήμα των αρχαίων περιρραντηρίων. Η βάση από τη βασιλική της Πελασγίας αποτελούσε το στήριγμα μιας τέτοιας κατασκευής. Η πίστη στην ιερότητα και την καθαρτήρια, καθαγιαστική δύναμη του νερού, που έχει τις ρίζες της βαθειά μέσα στο χρόνο, υιοθετήθηκε από τη χριστιανική θρησκεία και παραμένει ιδιαίτερα ισχυρή μέχρι τις μέρες μας.

Συντάκτης: Γιώργος Πάλλης